

Asia: VN/19841/2024

Lausuntopyyntö Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

"Vain muutaman dollarin tähren?" Lausunto Kauhajoen toimipaikan säilyttämiseksi

Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamista koskevassa esityksessä Ulosottolaitoksella olisi jatkossa 29 toimipaikkaa, lakkautettavaksi esitetään 35 toimipaikkaa. Lakkauttamisilla pyritään tilatehokkuuden parantamiseen. Keinoksi esityksessä on valittu pienten paikkakuntien vuokratasoltaan melko edullisten toimipaikkojen lakkauttaminen. Lakkautettavaksi on esitetty myös Kauhajoen toimipaikkaa.

Kauhajoen toimitilan vuokra on 18 700 euroa vuodessa. Toimipaikan vuokratasoa voidaan kuvailla edulliseksi. Lähimmät palvelut kansalaiselle ja toimitilat henkilöstölle olisivat 57 kilometrin päässä Seinäjoella. Kauhajoen toimipaikassa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä, joiden lisäksi kolme ulosottoylitarkastajaa, vouti ja erityistäytöntöönpanon ulosottoylitarkastajat tapaavat velallisia toimipaikassa.

Ulosottolaitoksen Seinäjoen toimipiste on mukana hankkeessa, jossa on tavoitteena saada useiden eri virastojen työntekijät yhteiseen työympäristöön. Toteutuessaan hanke valmistuu vaiheittain vuoden 2028 aikana. Seinäjoen Fallesmannin virastosiivessä on tällä hetkellä suunnitellut tilat noin 130 henkilölle. Tiloihin on tarkoitus sovittaa 600 henkilötyövuotta, sijoitetuista noin puolelle tulisi työpistemahdollisuus. Valtion toimitilastrategiasta tulee hankkeelle reunaehdot, toimistotilojen tilatehokkuus on noin 10 neliötä henkilötyövuotta kohden. Uudistus nojaa siihen, että virastoissa tehdään lähinnä etätyötä.

Seinäjoen toimipaikka on merkittävien uudistusten edessä. Vuonna 2011 valmistunut rakennus uudistetaan suunnitelmien mukaan täysin. Hanke on kallis. Ulosottolaitoksen tilat pienenevät Seinäjoella neljäsosaan, mutta vuokra laskee karkean arvion mukaan vain kolmasosan. Vuokrataso tulee ylittämään 25 euroa neliöltä, jolloin Kauhajoelta siirrettäville henkilöille hankkeessa varattavien toimitilojen vuokra tulisi olemaan noin 12.000 euroa vuodessa. Suorissa vuokratilakustannuksissa säästöä tulisi toimipaikan lakkauttamisella vuosittain noin 6.700 euroa.

Mitä 6.700 euron säästäminen vuokratilakustannuksissa maksaa Ulosottolaitokselle vuodessa?

Toimipisteen lakkauttaminen lisäisi henkilöstön matka-aikoja, mikä vähentäisi täytöntöönpanoasioihin käytettävissä olevaa aikaa. Kilometrikorvaukset, ateriakorvaukset ja päivärahamenot kasvaisivat. Toimitusmatkoille lähtee aina vähintään kaksi henkilöä. Toimitusmatkat vievät aikaa perintätyöltä.

Erityisesti myyntiprosessien kestoon uudistus vaikuttaisi haitallisesti. Myyntikohteet edellyttävät pääosin useaa käyntiä kohteessa ja velallisen asiointia Ulosottolaitoksen toimipaikassa. Kauhajoen ympäristössä on realisointia odottavia kiinteistöjä noin 150. Jo nykyisten välimatkojen vuoksi myyntiprosessit pitkittyvät, kun asiakkaita ei voida pitkien välimatkojen vuoksi etsiä. Yli 100 kilometrin päähän suuntautuvia toimitusmatkoja on tarkkaan harkittava ja aikatalutettava. Ulosottomiehellä on tarve tavoittaa asiakkaansa ja asiakkaan on voitava saapua ulosottoselvityksiin, sivullisselvityksiin, vaadeselvityksiin ja asianosaisskusteluihin siten, etteivät matka-ajat ylitä kohtuullisena pidettävää aikaa. Toteutuessaan uudistus hankaloittaa näiden toimitusten tekemistä.

Myyntiprosessien etenemisen kannalta on myös tärkeää, että ulosmitattua irtainta omaisuutta voidaan säilyttää. Kauhajoella on tähän tarpeeseen tiloja ja niitä on ollut mahdollista erittäin edullisesti järjestää tarvittaessa lisää. Seinäjoella tilat ovat pienet toimintaan nähden ja pienenevät edelleen uudistuksessa. Ulosottomiehet joutuvat jo nykyisissä tiloissa sovitteluun ajoneuvojen osalta, kuka tuo ulosmitattua tavaraa ja kuka vielä odottelee. Tämä ei tue joutuisuusvaatimuksia.

Pidemmät työ- ja toimitusmatkat lisäävät työn kuormittavuutta. Etelä-Pohjanmaan maakunnassa ei myöskään ole toimivaa sisäistä joukkoliikennettä. Matkat lisäävät henkilökunnan ja asiakkaiden yksityisautoilua.

Erityisesti huolestaa myös Seinäjoen toimipaikan toimitilat, jotka joutunevat uudistuksen vuoksi parin vuoden remonttiin. Kesken YTY-hankkeen henkilöstöä ei ainakaan tule siirtää Seinäjoelle, jossa jouduttaneen väistötiloihin. Seinäjoen toimipaikan alustavien piirustusten mukaan työntekoa tukevat yksilöhuoneet muuttuisivat varattaviin melko hintaviin monitoimitiloihin ja palvelukokonaisuuksiin, jotka eivät tue ulosottotyön tarpeita. Käsiteltävät asiat ovat hyvin yksityisiä

ja työ vaatii rauhallisen työtilan, jotka henkilöstöllä on Kauhajoella. Siirtyminen heikentäisi työssä jaksamista ja viihtyvyyttä.

Esityksessä ei myöskään ole arvioitu paikallistuntemuksen vähenemisen vaikutusta Ulosottolaitoksen toimintaan ja perintätulokseen.

Ulosottolaitoksen toimipaikoista jokainen tuo merkittävän tulon valtiolle. Tähän seikkaan ei ole juurikaan kiinnitetty huomiota valmistelussa. Kauhajoen toimipaikassa on tilitetty varoja 1.1.2025-8.6.2025 noin 2,43 miljoonaa euroa, joista noin puolet on tilitetty julkisyhteisöille. Ulosottomaksuja on tilitetty valtiolle vastaavana ajanjaksona 149.000 euroa.

Lopuksi

Voidaan todeta, ettei Kauhajoen toimipaikan lakkauttaminen tuo säästöjä, vaan se lisää Ulosottolaitoksen menoja. Toimipaikassa täysin ymmärretään säästöjen välttämättömyys, mutta näin niitä ei synny. Esityksestä puuttuvat toimipaikkakohtaiset laskelmat.

Toimitilasäästöt tulisi toteuttaa suuremmissa keskuksissa, joissa toimipaikat sijaitsevat lyhyiden asiointietäisyyksien päässä toisistaan ja hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella ja joissa vuokrataso on sellainen, että seinien lattiapinta-alan pienentämisellä on taloudellista merkitystä. Tilasäästöjen ohella tai niiden sijaan voisi harkita ulosottomaksujen tarkistamista sekä säännösten uudistamista mahdollistamaan selväpiirteisempi menettely.

Toivomme, että oikeusministeriö ottaa huomioon nämä näkökohdat lopullisessa päätöksessään.

Kunnioittavasti,

Ulosottolaitoksen Kauhajoen toimipaikan henkilöstö

Sinisaari Kati
Ulosottolaitoksen Kauhajoen toimipaikan henkilöstö

